

Information

Fyret FE-ansat: Vi lod os misbruge

14. april 2004

Af **Charlotte Aagaard** og **Rasmus Lindboe**

Det kan ikke passe, at en efterretningstjeneste skal misbruges politisk. Sådan lyder efterretningsofficer Frank Søholm Grevils forklaring på, hvorfor han lækkede FE's Irak-vurderinger

Interview

En dag i januar fik major af reserven Frank Søholm Grevil fra Forsvarets Efterretningstjeneste nok.

Fra sit skrivebord på Kastellet oplevede han, hvordan statsminister Anders Fogh Rasmussen gang på gang tog tjenesten til indtægt for, at Irak sandsynligvis havde masseødelæggelsesvåben.

Selv om han selv og kollegerne i adskillige rapporter til regeringen udtrykkeligt havde pointeret, at der ikke fandtes nogen sikre oplysninger herom.

»Det kan ikke passe, at en efterretningstjeneste skal misbruges politisk. Anders Fogh blev ved med at tage os til indtægt for, at Irak sandsynligvis havde masseødelæggelsesvåben, selv om vi har udgivet mindst 10 trusselsvurderinger, der er fuldstændig enslydende på det her punkt,« siger Frank Søholm Grevil i dag.

Derfor valgte han at lække de fortrolige rapporter til Berlingske Tidende, blev fyret og risikerer nu op til to års fængsel for sit brud på tavshedspligten.

Frank Søholm Grevil understreger, at han ikke gik til pressen af partipolitiske grunde:

»Jeg mener i høj grad, at det, jeg har gjort, er til gavn for Danmark og for demokratiet. Selv om jeg risikerer at skade regeringen. Jeg er selv medlem af Venstre, tilhænger af Irak-krigen og betragter mig som borgerlig-liberal. Men jeg er klart mere demokrat, end jeg er borgerlig. I mit verdensbillede som borgerlig indgår, at alle skal have adgang til det samme beslutningsgrundlag,« siger han og byder på kaffe og wienerbrød hjemme.

»Så selv om Irak-rapporterne indgår som brikker i venstrefløjens angreb på regeringen, er der ikke noget at gøre ved det. Det var nødvendigt, at de rapporter kom frem af hensyn til den demokratiske debat.«

Professionel stolthed

Når Frank Søholm Grevil så helt præcist ved, hvad der stod og ikke stod i de trusselsvurderinger, som Forsvarets Efterretningstjeneste udarbejdede i månederne op til Irak-krigen, skyldes det, at han selv har formuleret dem.

Som kemiingeniør var han ansat som specialist i FE's Operations- og Analyseafdeling til at analysere netop spørgsmål om masseødelæggelsesvåben, især kemiske.

»Det var vores professionalisme, der blev angrebet. Vi var flere, der gerne ville have set chefen for FE, Jørn Olesen, korrigere statsministeren. Vi ville gerne have hørt vores chef sige, at efterretningstjenesten aldrig på noget tidspunkt har givet udtryk for, at Irak sandsynligvis havde masseødelæggelsesvåben. Men det skete ikke. Tværtimod oplevede vi, at FE bare stod der og helt tavst lod sig misbruge,« forklarer en velforberedt Frank Søholm Grevil.

»Jeg følte, at nu måtte det være nok. Nogen burde gøre noget. Og det gjorde jeg så. Jeg ville kort og godt bidrage til den debat, der kørte i medierne,« siger han.

»Regeringen nægtede at offentliggøre Irak-rapporterne, og det var helt latterligt. Folketinget burde have haft adgang til de rapporter, om ikke andet så i en bearbejdet form. Jeg kunne nemt have lavet en 'light' version, men sandheden er, at rapporterne sagtens kunne have været udleveret ubearbejdede,« siger Frank Søholm Grevil.

»De rapporter indeholder ikke noget, der kan kompromittere nogen kilder og slet ikke en eller anden meddeler i Irak. Rapporterne er skrevet med en meget bred pensel og indeholder absolut intet om, hvor de forskellige oplysninger kommer fra.«

Grevil mener, at Irak-rapporterne aldrig burde have været hemmelig-stemplet: »De burde maksimalt have været stemplet 'fortroligt', fordi der ingen kildehenvisninger er. Og umiddelbart efter krigen burde klassificeringen have været ophævet. Man afsiører intet ved at offentliggøre de rapporter. Der er i det store hele tale om oplysninger, der har været fremme andre steder. Forskellen er bare, at nu har de været igennem FE, og med vores professionalisme har de så fået et blå stempel,« siger han.

Frank Søholm Grevil tvivler meget på, at offentliggørelsen af de irakiske trusselsvurderinger vil skade samarbejdet med andre efterretningstjenester, sådan som forsvarsminister Svend Aage Jensby (V) har sagt.

»Det er noget, han skal sige. Jeg tvivler stærkt på, at amerikanerne virkelig skulle opfatte offentliggørelsen af Irak-vurderingerne som et problem her et år efter krigen.«

Kæden røg af

Major Frank Søholm Grevil mener, at statsministerens måde at bruge FE's Irak-vurderinger på er problematisk af flere grunde.

»Vi har en minister, der går ud og lyver. En minister, som går ud og siger noget, der ikke er i overensstemmelse med sandheden. Og det gør han gentagne gange, både til oppositionen og opinionen. Uden at der tilsyneladende er nogen embedsmænd, der korrigerer ham. Der er løbende blevet lavet et antal trusselsvurderinger angående Irak, så der har været rig lejlighed til at embedsmænd i de relevante ministerier, eller til at en af de mange chefer fra FE havde ringet stats- eller forsvarsministeren op for at gøre opmærksom på, at det, som Fogh nu har sagt nogen gange, ikke stemmer med virkeligheden.«

»Da Anders Fogh Rasmussen i forbindelse med krigen siger, at han 'ved', at Irak har masseødelæggelsesvåben, ligger der mindst 10 rapporter på hans bord med det modsatte indhold. Men et eller andet sted mellem mit skrivebord og Foghs er kæden altså hoppet af.«

»Jeg aner ikke, om Fogh selv har læst vores vurderinger, men de er løbende sendt til de fem magtministerier; stats-, udenrigs-, forsvars-, indenrigs- og justitsministeriet. Så der har været rig lejlighed til at revidere hans udtalelser. Regeringen kan ganske enkelt ikke have været uvidende om, hvordan vi vurderede den irakiske trussel.«

Et afslørende greb

Dagen efter offentliggørelsen af FE's Irak-vurderinger mødte Frank Søholm Grevil som sædvanlig på arbejde. Og havde det ikke været for et lille fejlgreb på computeren, ville Forsvarets Efterretningstjeneste måske aldrig have fundet ud af, hvem der var ophavsmand til den historiske læk. Efter offentliggørelsen forsøgte han at slette et baggrundsdokument, som han havde brugt i forbindelse med sagen. Og det registrerede FE's computerlog.

»Det skulle jeg selvfølgelig aldrig have gjort, men som politimester Striks plejer at sige i Anders And; forbrydere vender altid tilbage til gerningsstedet«, siger han med et roligt smil.

Konsekvenserne af major Grevils beslutning den dag i januar er endnu uklare. Københavns Politi undersøger stadig, om der er grundlag for en straffesag mod ham og Berlingske Tidendes journalister og ledelse. Trods fyring og bortvisning fra Kastellet har konsekvenserne indtil videre været til at overskue. Ikke mindst, fordi Frank Grevil allerede har fundet et andet interessant arbejde for et stort internationalt firma i København.

Ukendt pris

»Jeg ved selvfølgelig godt, at det er ulovligt, det jeg har gjort. Jeg har jo skrevet under på en tavsheds erklæring, da jeg startede i FE. Og jeg ved, at jeg i værste tilfælde risikerer fængsel. Jeg håber selvfølgelig, at der bliver tale om en anden form for straf, eftersom jeg er enlig far, men hvis det ender med fængsel, må jeg jo tage det med. Jeg risikerer måske også at miste mine offentlige tillidshverv som domsmand og valgtilforordnet samt min karriere som reserveofficer og redaktør af reserveofficerernes

blad, men det er alt sammen noget, der er til at føle på. Jeg tror ikke, jeg bliver likvideret, det er ikke rigtig dansk tradition, men man kan selvfølgelig forsøge at få mig fyret fra min nye arbejdsgiver«, siger han med et bredt grin.

Generelt synes Frank Søholm Grevil, at FE har taget sagen meget pænt og understreger, at han hverken føler sig overvåget eller betragtet som en generel sikkerhedsrisiko.

»Umiddelbart efter fyringen kom Politiets Efterretningstjeneste for at spørge, om jeg stadig havde min tjenestepistol herhjemme. De mente vel, at jeg kunne tænkes at være lidt nedtrykt oven på fyringen. Men den havde jeg afleveret for flere år siden. Generelt ved politiet godt, at det her er en engangsforeteelse. Jeg ville aldrig drømme om at røbe noget, der kunne skade Danmarks sikkerhed. Og der er jo heller ikke ligefrem tale om, at jeg har gået i årevis og udleveret hemmelige dokumenter til en eller anden udenlandsk ambassade«.

Fortryder intet

Frank Søholm Grevil understreger, at han ikke på nogen måde fortryder sin beslutning om at lække FE's Irak-vurderinger.

»Jeg har ikke fortrudt noget. Det var nødvendigt at få Irak-vurderingerne frem i lyset. Jeg mener stadig, at jeg har gjort noget, der er moralsk forsvarligt. Det ville have været noget andet, hvis jeg var pædofil eller morder. Jeg går faktisk ud fra, at jeg har opbakning til det, jeg har gjort fra en stor del af den danske befolkning, i hvert fald den del af befolkningen, der interesserer sig for Irak-spørgsmålet. Og man må jo sige, at krigsgrundlaget er mere aktuelt end nogensinde, især med det rivegilder, der i andre lande, både dem, der har været for og imod krigen.«

»Jeg tænkte udelukkende på, at offentliggørelsen kunne føre til, at Irak-debatten blev mere klar, og til at oppositionen og opinionen fik stillet de rigtige spørgsmål om de rigtige papirer. Jeg har selvfølgelig brudt et broderskab, men jeg syntes, at det her var vigtigere,« siger Frank Søholm Grevil, der mener, at også en del af hans tidligere kolleger i FE har forståelse for hans beslutning. Selv om de naturligvis ikke kan sige det offentligt.

»For nogen vil jeg altid være en forræder, men det kan jo også være, at jeg ender som folkehelt«, siger Frank Søholm Grevil. »Hvis det står til Elisabeth Arnold fra de radikale burde jeg jo have et ridderkors.«

caa@information.dk

rall@information.dk

FAKTA

Anonym kilde

*For første gang, siden han blev fyret fra Forsvarets Efterretningstjeneste (FE) midt i marts, står efterretningsofficer Frank Søholm Grevil frem og fortæller sin historie. Han var den anonyme kilde, der for nylig lækkede en række fortrolige rapporter om Iraks masseødelagelsesvåben til Berlingske Tidende.

Det siger loven

§ 152: Den, som virker eller har virket i offentlig tjeneste eller hverv, og som uberettiget videregiver eller udnytter fortrolige oplysninger, hvortil den pågældende i den forbindelse har fået kendskab, straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder.

Stk. 2 Straffen kan stige med fængsel indtil 2 år, hvis forholdet er begået med fortsæt til at skaffe sig eller andre uberettiget vinding, eller der i øvrigt foreligger særlig skærpende omstændigheder.